

Gregorianskt studiekonvent i Hästveda

Studiekonvent i gregorianik anordnades av LPS för första gången i Lunds stift den 21–23 september 1962 på Hästvedagården i samarbete med SKS, KSV och KSF med ett 20-tal deltagare från syd- och västsverige. Dagarna inleddes med vesper i Hästveda gamla medeltidskyrka från 1100-talet – som gjord för gregorianska tongångar. Kyrkoadj. K-E. Wallin, Karlshamn belyste i ett föredrag Tidegårdens teologiska uppbyggnad och framhöll därvid olika faktorer, som spelat in: Tidegårdens historiska utveckling från synagogans gudstjänst till den kristna Kyrkans. Att bedja psaltaren är att gå in i den böneform, som Herren själv bad med sina lärjungar. Detta förlämnar åt tidegården dess tillbedjande karaktär. Även tidegårdens liturgiska uppbyggnad berördes.

Reformatorerna avskaffade ingalunda tidegården. I Sverige levde denna böneform kvar i katedralskolorna under ortodoxins tidevarv. Så småningom ersattes emellertid tidegården alltmer av katekesförhör och predikogudstjänster. Församlingen delades upp i en aktiv och en passiv del, lärare och åhörare, en uppdelning som på sina håll har bestått ända in i våra dagar.

Vår tids strävanden att få till stånd en levande, aktivt gudstjänstfirande församling har upptäckt tidegårdens stora möjligheter härvidlag. 1924 utgavs för första gången "Evangelisk Tidegård", ett blygsamt häfte, som dock snabbt slutsåldes och efterträdades av Veckans Tideböner och så småningom Den svenska Tidegården, vilken utkom i sin 5:te upplaga 1959.

Ibland möts man av den föreställningen, att tidegården skulle vara en speciellt högkyrklig gudstjänstform. Men lyckligtvis har ännu ingen kyrklig riktning monopol på att bedja Guds ord.

Om musiken i Det Svenska Antifonalet föreläste docent Ragnar Holte, Uppsala, och musikedirektör Albert Sjögren, Falkenberg, instruerade deltagarna i det praktiska utförandet av den gregorianska sången.

Docent Holte påpekade, att tidegården sjöngs på latin långt in på 1600-talet i vårt land. Man hyste inga speciella betänkligheter mot latinet

som gudstjänstspråk utan betraktade latinsjungandet som en god och nyttig övning för den tidens djäknar. Inte heller Laurentius Petri lär ha sett några principiella hinder för att bedja tidegården på latin, om bara texterna lästes på svenska. Efter religionskrigen på 1600-talet skärptes emellertid motsättningarna mellan lutherdom och papism samtidigt som den humanistiska andan trängdes tillbaka och med den det myckna latinpluggandet i skolorna. Den gregorianska sången är emellertid skapad kring latinet. Docent Holte berörde i samband därmed några av de svårigheter, som de gregorianska melodierna ackompanjeras av, när de överflyttas till moderna språk med annan ordaccent än latinet.

Tidegårdens ställning och möjligheter i svenskt gudstjänstliv var ämnet för ett samtal, vilket inleddes av musikedirektör Sjögren. Olika orsaker i svenskt kyrkoliv till tidegårdens f.n. starka ställning framhölls, bl.a. strävan till aktiv församlingsgemenskap, möjlighet till lekmanamedverkan i gudstjänsten, och inte minst – det kyrkomusikaliska uppsvinget.

Tidegården är avsedd att sjungas, men det är främst i den lästa formen, som den vunnit utbredning. En av LPS:s uppgifter är att sprida kunskap om Kyrkans lovsång genom tiderna. Att förutom studiekonvent också anordna gemenskapsdagar kring tidegården på de mera lokala planen ute i stiftet kan kanske vara en framtida väg. Studiecirklar kring tidegården och den gregorianska sången vore också ett lovvärt initiativ att pröva. Att sprida kunskap om Kyrkans lovsång innebär emellertid sist men inte minst att själva delta i den heliga tillbedjans liturgi inför Guds ansikte, som så länge varit försummad i vår del i Kristi Kyrka, och med hela Guds lovsjungande skapelse i himmelen och på jorden prisa Honom, som har väldet och äran och makten i evigheternas evigheter.

Margareta Lundborg

Studiedagar i Lund

LPS anordnade i samarbete med SKS i Lunds stift den 2–3 mars 1963 studiedagar i gregorianik på Laurentiistiftelsen i Lund.

Dagarna inleddes med stilla mässa på lör-